Midhat Golać

01.09.2026. 13:40
Pogledano: 408 puta

Struktura stanovništva Bosne i Hercegovine

Čas obuhvata uvodnu diskusiju o različitostima u razredu kao paraleli s Bosnom i Hercegovinom, rad u ekspertnim i matičnim grupama metodom Slagalica II o strukturama stanovništva te refleksiju kroz zamišljanje demografske budućnosti države.

Organizacijski oblik nastave

Vrsta nastavnog procesa

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Trajanje
45 minuta

Oblasti

Predmet
Geografija

Ključne kompetencije

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja
Cilj: Razvijati geografska znanja učenika o strukturama stanovništva Bosne i Hercegovine kroz analizu demografskih obilježja, njihove međusobne povezanosti i uticaja na društveni razvoj.

Ishodi učenja i poučavanja

Učenik/učenica:

- razlikuje osnovne strukture stanovništva Bosne i Hercegovine
- analizira povezanost demografskih struktura i njihov uticaj na društveni razvoj
- interpretira statističke podatke o stanovništvu Bosne i Hercegovine
- argumentira značaj različitosti, suradnje i tolerantnih društvenih odnosa

Detaljan opis realizacije

Aktivnost 1 – Uvodna diskusija o različitostima

Nastavnik započinje čas pitanjem: „Zamislite da je naš razred Bosna i Hercegovina. Po čemu se razlikujemo?" Učenici navode razlike: spol, godine, interesovanja, porijeklo, religija, uspjeh u školi i drugo. Nastavnik razgovor povezuje sa činjenicom da i Bosna i Hercegovina ima različite strukture stanovništva koje utiču na društveni razvoj i odnose u zajednici. Najavljuje nastavnu jedinicu Strukture stanovništva Bosne i Hercegovine te ukratko objašnjava ciljeve časa i rad kroz metodu Slagalica II. Kroz diskusiju učenici razvijaju svijest o različitostima, pluralizmu i značaju međusobnog poštovanja.

Aktivnost 2 – Rad u ekspertnim i matičnim grupama

Učenici se dijele u tri matične grupe (A, B, C), a zatim u pet ekspertnih grupa (1–5). Svaka ekspertna grupa obrađuje jednu strukturu stanovništva iz udžbenika: spolnu, starosnu, ekonomsku, obrazovnu, vjersku ili nacionalnu. Zadatak eksperata je da pročitaju tekst, izdvoje ključne pojmove, objasne značaj određene strukture i pripreme kratko usmeno izlaganje. Nastavnik prati rad grupa, usmjerava učenike i po potrebi pojašnjava nepoznate pojmove. Nakon rada u ekspertnim grupama učenici se vraćaju u matične grupe, gdje svaki ekspert prenosi znanja ostalim članovima grupe. Učenici vode bilješke i na taj način kroz međusobno poučavanje usvajaju cjelovito znanje o strukturama stanovništva Bosne i Hercegovine. Nastavnik postavlja pitanja: Kako starosna struktura utiče na ekonomsku? Zašto je obrazovna struktura važna za razvoj države? Kako različitost može biti prednost društva? Kroz kooperativno učenje, dijalog i razmjenu mišljenja učenici razvijaju kritičko mišljenje, argumentovano izražavanje stavova i razumijevanje značaja društvene različitosti.

Aktivnost 3 – Provjera razumijevanja i refleksija

Učenici individualno rješavaju nastavni listić radi provjere razumijevanja sadržaja. Nakon toga nastavnik daje zadatak za refleksiju: „Zamislite da je 2040. godina. Napišite novinski naslov koji se odnosi na strukture stanovništva Bosne i Hercegovine." Nekoliko učenika čita svoje naslove (npr. „BiH bilježi porast mladog obrazovanog stanovništva" ili „Sve izraženije starenje populacije"), nakon čega slijedi kratka diskusija o mogućim demografskim promjenama i njihovom uticaju na društvo. Nastavnik zaključuje čas naglašavajući da razumijevanje struktura stanovništva doprinosi boljem planiranju razvoja države, ali i izgradnji tolerantnog i odgovornog društva.

Potrebni resursi

- Udžbenik: Grupa autora, Geografija za IX razred, Nam Tuzla, 2019.

- Geografska karta Bosne i Hercegovine
- Statistički podaci/Federalni zavod za statistiku
- Plakati/panoi i markeri

Praćenje i procjenjivanje

Praćenje se vrši putem nastavnog listića za individualnu provjeru razumijevanja sadržaja.

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

/

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

/

Metode i tehnike

Collections

Mirovna pedagogija: kompendijum priprema za čas

Priprema za čas - Osnovna škola